

AYDIN

MARKET\$

ŞUBAT 2025
NO.04

HOLLYWOOD

YANGININ BEDELİ

TIKTOK YASAĞI
GAZZE ATEŞKESİ
HAVACILIĞIN GELECEĞİ
TRİLYON DOLARLIK FOTOĞRAF
DEEPSEEK'İN YAPAY ZEKA ATILIMI
WASHINGTON'A AKAN PETRO-DOLARLAR

Ne Göreceksiniz?

05

DONALD TRUMP 2.0:

Yeni Dönemin Politikaları ve Ekonomik Etkileri

07

DEEPSEEK'İN YAPAY ZEKA ATILIMI:

Silikon Vadisini ve ABD Piyasalarını Sarstı

09

TİKTOK YASAĞI:

ABD'den Sert Bir Tavrı

11

YANGININ BEDELİ:

Los Angeles'ta Milyarlar Yandı

13

GAZZE ATEŞKESİ:

15 Ay Sonra Gelen Barış

15

TRUMP COIN:

Milyarderlerin Yeni Oyunu

17

DÜNYA EKONOMİK FORUMU 2025:

Davos'ta Neler Yaşandı?

19

HAVACILIĞIN GELECEĞİ:

Hidrojen Yakıtlı Uçaklar Gökyüzünü Fethedecek mi?

TAYVAN'IN İKİLEMİ:

Çin'in Takıntısının Anatomisi

21

TRİLYON DOLARLIK FOTOĞRAF:

Teknoloji Devleri Washington'ı Ele Geçiriyor

23

GÜNEY KORE KRİZDE

Başkan Yoon Suk Yeol'ün Düşüşü

25

WASHINGTON'A AKAN PETRO-DOLARLAR

Suudi Arabistan'ın Yeni Rotası

27

TRUMP'IN GÖZÜ DIŞ TOPRAKLARDA:

Grönland, Panama, Kanada

29

WALL STREET HİKAYELERİ

"Amazon"

31

EĞİTİM KÖŞESİ

Altın Standardı vs. Fiat Para: Modern Ekonominin Temeli

33

PİYASA ÖZETİ

"Ocak 2025"

34

Önsöz

Değerli Okurlar,

AYMA'nın dördüncü sayısı ile yeniden sizlerle buluşmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Bu sayımızda, dünya gündemini meşgul eden pek çok önemli konuyu sizler için derledik ve analiz ettik. Küresel siyasetten ekonomiye, teknolojiden çevre sorunlarına kadar geniş bir yelpazede, güncel ve geleceğe dair öngörüler sunmayı hedefledik.

2025 yılına girdiğimiz şu günlerde, dünya hızla değişmeye devam ediyor. Donald Trump'ın ikinci başkanlık dönemi, ABD'nin iç ve dış politikasında önemli değişikliklere yol açarken, teknoloji devleri siyaset sahnesinde daha fazla söz sahibi oluyor. Yapay zeka alanındaki gelişmeler, Çin ve ABD arasındaki rekabeti kızıştırırken, TikTok yasağı gibi kararlar dijital dünyanın sınırlarını yeniden çiziyor. Gazze'de 15 aylık savaşın ardından gelen ateşkes, bölgede kalıcı bir barışın mümkün olup olmadığı sorusunu gündeme getiriyor. Los Angeles'ta yaşanan yangın felaketi ise iklim değişikliğinin etkilerini bir kez daha hatırlatıyor.

Bu sayımızda, tüm bu gelişmeleri derinlemesine incelerken, aynı zamanda geleceğe dair öngörülerde bulunmaya çalıştık. Havacılık sektöründe hidrojen yakıtlı uçakların yükselişi, kripto para dünyasında Trump Coin'in yarattığı dalga ve Suudi Arabistan'ın ABD'ye yönelik yatırım planları gibi konular, dünya ekonomisinin ve teknolojisinin nasıl şekilleneceğine dair ipuçları sunuyor.

AYMA olarak, her sayımızda olduğu gibi, bu sayımızda da güncel ve geleceğe dair bilgileri sizlere ulaştırmak için büyük bir özenle çalıştık. Dergimizin hazırlanmasında emeği geçen tüm yazarlarımıza, editörlerimize ve destek veren herkese teşekkür ederiz. Umarız bu sayımız, sizler için bilgilendirici ve keyifli bir okuma deneyimi sunar.

Gelecek sayılarımızda buluşmak üzere, sağlık ve esenlik dolu günler dileriz.

Saygılarımızla,

****AYMA Ekibi****

Şubat 2025

DONALD TRUMP 2.0: YENİ DÖNEMİN POLİTİKALARI VE EKONOMİK ETKİLERİ

Donald Trump, ABD'nin 47. başkanı olarak yeniden göreve başladığında, hem iç politikada hem de küresel sahnede iz bırakacak bir dizi karar aldı. Özellikle ekonomi, ticaret ve teknoloji alanlarında gerçekleştirdiği hamleler, Trump döneminin en dikkat çekici unsurlarından biri oldu. Başkanlık sürecinin ilk günlerinden itibaren hızla hayata geçirdiği politikalar, birçok kesimde tartışmalara yol açtı. İşte Trump 2.0 döneminin öne çıkan başlıkları...

Göçmenlik Ve Sınır Güvenliği

Trump, sınır güvenliği konusunda önceki dönemdeki katı politikalarını daha da sertleştirdi. ABD'nin güney sınırında "ulusal acil durum" ilan ederek yasa dışı göçü engellemek için yeni duvar projeleri ve sınır güvenliği yatırımları başlattı. Ayrıca, suçlu göçmenlerin sınır dışı edilmesi sürecini hızlandırdı.

Finans ve Bankacılık: Yatırımcıların Yüzünü Güldüren Sektör

Azalan düzenlemeler ve faiz indirimleriyle desteklenen finans sektörü, yatırımcılara yüzde 16'ya kadar kazanç sağladı. Büyük bankaların açıklanan pozitif bilanço sonuçları, sektöre olan güveni pekiştirdi. Bu olumlu gelişmeler, finansal alandaki fonların popülerliğini artırdı ve önümüzdeki dönemde de bu temanın cazibesinin süreceği öngörülüyor.

Enerji Ticareti Ve Trump'ın Yönlendirilmesi

Trump, Avrupa'nın ABD'den daha fazla enerji ürünü satın almasını istemişti. Bu tehdit, Brüksel'de yankı uyandırmış ve AB yetkilileri, sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) tedarikinde ABD'nin rolünün artırılabilceğini açıklamıştı.

AB, Rusya'dan gelen gaz tedarikinin kesilmesiyle, enerji konusunda ABD ile daha fazla işbirliği yapmak zorunda kalabilir. ABD, Avrupa'nın en büyük petrol ve LNG tedarikçisi konumunda bulunurken, AB'nin bu alandaki bağımlılığı, Trump ile ticaret ilişkilerini güçlendirmek adına ABD'den daha fazla LNG alımını tetikleyebilir.

Trump'ın Ekonomik Politikaları ve Kripto Paralar

Donald Trump, ikinci döneminde ekonomik büyümeyi teşvik etmek için vergi indirimleri ve sübvansiyonlara ağırlık verdi. Kripto paralara desteğini açıklayarak ulusal Bitcoin rezervi fikrini gündeme getirdi, bu da piyasada büyük hareketlilik yarattı. Altyapı projelerine yatırım yaparak istihdamı artırmayı hedefledi. Küçük ve orta ölçekli işletmelere vergi kolaylıkları sunarken, sanayi üretimini ABD'ye çekmek için teşvikler sağladı.

ABD'nin İzolasyonist Ticaret Politikaları

Trump yönetimi, "Önce Amerika" yaklaşımıyla Çin, Kanada ve Meksika'ya yönelik gümrük vergilerini artırarak ticaret savaşlarını kızıştırdı. Çin'e uygulanan ek vergiler, teknoloji ve sanayi ürünlerinde fiyat artışına yol açarken, AB ile de yeni ticari kısıtlamalar getirildi. Ekonomist Maurice Obstfeld ve IMF danışmanları, bu korumacı politikaların küresel ticareti ve üretim zincirlerini olumsuz etkileyebileceğini vurguladı.

Teknoloji Ve Yarı İletkenler: Çin'e Karşı Amerikan Desteği

Trump, teknoloji devleriyle önceki dönemine göre daha pragmatik bir ilişki geliştirdi. Google, Apple, Amazon ve SpaceX gibi şirketlerle stratejik iş birlikleri kurarak ABD'nin teknoloji alanındaki liderliğini korumayı hedefledi. Ancak, bazı dev şirketlerle arasındaki gerilim de devam etti.

Google CEO'su Sundar Pichai ile ABD'nin yapay zeka yatırımlarını artırma konusunda görüşmeler yaptı. Trump yönetimi, ABD'nin bu alanda Çin ile rekabet gücünü artırmasını hedefledi.

Elon Musk ile SpaceX projeleri ve uzay teknolojileri üzerine önemli iş birlikleri gerçekleştirdi. Trump, Musk'ın uzay keşiflerine yönelik girişimlerini destekledi.

Amazon CEO'su Jeff Bezos ile ilişkileri zaman zaman gergin olsa da, Trump yönetimi ABD lojistik ağının geliştirilmesi için Amazon ile stratejik anlaşmalar yaptı.

Apple CEO'su Tim Cook ile ABD'de üretimi artırma konusunda teşvik politikaları üzerine görüşmeler yapıldı. Trump, Apple'ın üretim faaliyetlerini Çin'den ABD'ye kaydırmasını teşvik etti.

Diğer Önemli Kararnameler

- Paris İklim Anlaşması'ndan çekilme süreci başlatıldı.
- TikTok yasağının yürürlüğe girmesi geçici olarak engellendi.
- Hükümet verimliliği artırılması amacıyla "Hükümet Verimliliği Bakanlığı" (DOGE) kuruldu.
- Federal hükümetin her bir birimine hayat pahalılığı ile mücadele talimatı verildi.
- Federal hükümetin ifade özgürlüğüyle ilgili politikaların yeniden şekillendirilmesi ve sansürlemenin engellenmesi için adımlar atıldı.

Sonuç: Trump'ın 2.0' in Küresel Ve Ulusal

Etkileri Trump'ın ikinci başkanlık dönemi, hem ABD içinde hem de uluslararası arenada büyük yankı uyandırmaya devam ediyor. İç politikada özellikle ekonomi ve göçmenlik alanında sert kararlar alırken, dış politikada izolasyonist ve rekabetçi bir çizgi izliyor. Teknoloji devleriyle olan ilişkileri, ABD'nin dijital çağda liderliğini sürdürebilmesi için kritik bir önem taşıyor. Trump 2.0 dönemi, Amerikan siyasetinde yeni bir dalgalanma yaratırken, dünya genelinde de ekonomik ve ticari dengeleri değiştirecek gibi görünüyor.Δ

DeepSeek'in Yapay Zeka Atılımı:

Silikon Vadisi'ni ve ABD Piyasalarını Sarstı

ABD ve Çin arasındaki yapay zeka (AI) yarışı, son gelişmelerle birlikte yeni bir döneme girdi. Pazartesi günü, ABD borsaları sert düşüş yaşadı ve Nvidia yaklaşık 600 milyar dolar piyasa değeri kaybetti. Bu düşüş, Çin merkezli yeni bir yapay zeka girişimi olan DeepSeek'in R1 modelini tanıtmasıyla başladı.

DeepSeek, sadece bir yıllık bir şirket olmasına rağmen, geliştirdiği yapay zeka modeliyle ABD'li teknoloji devlerine meydan okuyor. OpenAI ve Meta'nın gelişmiş modellerine rakip olabilecek bir sistem sundu, üstelik çok daha düşük bir maliyetle.

Şirket, R1 modelini geliştirmek için yalnızca 5.6 milyon dolar harcadığını açıkladı. Bu rakam, ABD'li şirketlerin yapay zeka sistemleri için harcadığı yüz milyonlarca veya milyarlarca dolarla karşılaştırıldığında son derece düşük. Bu durum, ABD merkezli yapay zeka şirketlerinin pazardaki hakimiyetinin tehdit altında olduğu yönündeki endişeleri artırdı.

Borsa Krizi ve Teknoloji Hisselerindeki Düşüş

DeepSeek'in duyurusu, ABD borsalarında sert bir satış dalgasına yol açtı.

- Teknoloji hisseleri ağırlıklı Nasdaq endeksi %3.1 değer kaybetti.

- S&P 500 endeksi %1.5 düştü, yatırımcılar ABD'li şirketlerin rekabet gücünü kaybedebileceğinden endişe duydu.

- Dow Jones Endeksi ise %0.7 yükseldi, çünkü sağlık ve tüketici hisseleri yapay zekadan daha az etkilendi.

Özellikle Nvidia, en büyük kaybı yaşayan şirketlerden biri oldu.

Nvidia, yapay zeka çiplerinin lider üreticisi konumunda olduğu için, yatırımcılar Çinli şirketlerin kendi modellerini geliştirerek ABD teknolojisine olan bağımlılıklarını azaltabileceğinden endişe ediyor.

DeepSeek'i Diğer Yapay Zeka Modellerinden Farklı Kılan Nedir?

DeepSeek'in geliştirdiği DeepSeek-V3 ve DeepSeek-R1 modelleri, Silikon Vadisi'ndeki mühendisler tarafından övgüyle karşılandı. OpenAI ve Meta'nın en gelişmiş modelleriyle aynı seviyede olduğu iddia ediliyor.

Peki, DeepSeek'i rakiplerinden farklı kılan özellikler neler?

- Düşük Maliyet: DeepSeek'in R1 modeli, sadece 5.6 milyon dolarlık bir yatırımla geliştirildi. Oysa ABD'li şirketler, benzer modeller için yüz milyonlarca dolar harcıyor.
- Daha Verimli Çalışma: R1, daha az bellek tüketerek işlem yapıyor. Bu da, işletme maliyetlerini ciddi ölçüde düşürüyor.

DeepSeek'in Arkasındaki İsim: Liang Wenfeng

DeepSeek, Aralık 2023'te Çinli yapay zeka ve finans uzmanı Liang Wenfeng tarafından kuruldu.

Liang'ın diğer yapay zeka girişimcilerinden farkı, finans sektöründen gelmesi. High-Flyer adında bir niceliksel hedge fonu (quant hedge fund) kurarak büyük başarılarla imza attı.

High-Flyer, Çin'de 100 milyar yuan (13 milyar dolar) değerinde bir fon yöneterek rekor kırdı. Wenfeng, yapay zekanın yalnızca veri analizi değil, aynı zamanda finans ve yatırım stratejileri için de kullanılabileceğini savunuyor.

Kendisi, Çin hükümeti tarafından dikkatle takip ediliyor. Kısa süre önce, Çin Başbakanı Li Qiang ile bir toplantıya katılması, DeepSeek'in ulusal yapay zeka stratejisi içinde önemli bir yere sahip olduğunu gösteriyor.

ABD ve Çin Arasındaki Yapay Zeka Yarışı

DeepSeek'in başarısı, ABD-Çin yapay zeka rekabetini yeniden alevlendirdi.

- ChatGPT'nin 2022'de piyasaya sürülmesi, Çinli şirketleri benzer yapay zeka modelleri geliştirmeye zorladı.
- İlk Çinli ChatGPT alternatifi, Baidu tarafından geliştirildi, ancak beklentileri karşılamadı.
- DeepSeek ise bu algıyı tersine çevirdi ve Çin'in yapay zeka alanında ABD ile rekabet edebileceğini gösterdi.

Liang Wenfeng, bu gelişmenin bir dönüm noktası olduğunu belirterek şunları söyledi:

“Çin, yapay zeka konusunda hep bir takipçi oldu. Şimdi ise artık yenilikçi bir güç olduğumuzu kanıtıyoruz.”

Bu sözler, küresel yapay zeka dengelerinin değiştiğine işaret ediyor.

Gelecekte Ne Olacak?

DeepSeek'in başarısı, küresel yapay zeka rekabetinde üç büyük değişime yol açabilir:

1. ABD'li Teknoloji Şirketleri Üzerinde Baskı Artacak: OpenAI, Google ve Meta, daha düşük maliyetli Çin yapay zeka modelleriyle rekabet etmek zorunda kalacak. Bu, ABD'li şirketleri Ar-Ge yatırımlarını artırmaya ve üretim maliyetlerini düşürmeye zorlayabilir.

2. Daha Sıkı Düzenlemeler Gelebilir: Batılı ülkeler, Çin yapay zekasının veri güvenliği risklerini önlemek için daha katı yasalar çıkarabilir. Özellikle ABD ve Avrupa Birliği, Çin merkezli AI sistemlerinin kullanımını sınırlayan yeni politikalar geliştirebilir.

3. Çin'in Yapay Zeka Yatırımları Hızlanacak: DeepSeek'in başarısı, Çin'in AI ve yarı iletken sektörüne daha fazla yatırım yapmasını sağlayabilir. Bu da, ABD yapımı AI çiplerine olan talebi azaltabilir ve Çin'in teknoloji alanındaki bağımsızlığını güçlendirebilir.

ABD ve Çin arasındaki yapay zeka yarışı kızışıyor, ancak DeepSeek tüm dengeleri değiştirdi.Δ

TikTok Yasağı: ABD'den Sert Bir Tavır

ABD Yüksek Mahkemesi'nin TikTok Kararı ve Sonuçları

TikTok, gençler arasında popülerliği ve psikolojik etkileriyle dikkat çekerken, güvenlik endişeleri nedeniyle de sıkça gündeme gelmiştir. Z kuşağının en aktif kullanıcı grubunu oluşturduğu platform, dikkat dağınıklığı, özgüven sorunları, siber zorbalık ve bağımlılık gibi olumsuz etkiler yaratmaktadır. Ayrıca, TikTok'un Çinli ByteDance şirketine ait olması, ulusal güvenlik endişeleriyle ABD ile gerilim yaşanmasına yol açmıştır. 17 Ocak 2025'te ABD Yüksek Mahkemesi, TikTok'un yasaklanmasını öngören yasaı onayladı ve 19 Ocak 2025'te yasa yürürlüğe girdi. Bu karar sonucunda, TikTok Ocak 2025 itibarıyla ABD'de erişime kapatıldı ve Apple ile Google uygulama mağazalarından çıkarıldı. ByteDance'a ait diğer uygulamalar da ABD mağazalarından çevrimdışı hale getirildi. Bu gelişmeler, ABD'nin bu konuda üstünlük sağladığını gösterdi.

TikTok'tan Kullanıcılara Mesaj

TikTok tarafından yasağın yürürlüğe girmesiyle kullanıcılara gönderilen mesajda şu ifadeler yer aldı: "ABD'de TikTok'u yasaklayan bir yasa yürürlüğe girdi. Ne yazık ki bu, TikTok'u şimdilik kullanamayacağınız anlamına geliyor. Şanslıyız ki Başkan Trump göreve gelir gelmez TikTok'u eski haline getirecek bir çözüm üzerinde bizimle birlikte çalışacağını belirtti. Lütfen bizi izlemeye devam edin."

Yasanın Geçmişi

ABD Temsilciler Meclisi, geçtiğimiz yıl Çinli ByteDance şirketinin sahibi olduğu TikTok'un ABD'deki varlıklarının başka bir şirkete satılmaması durumunda ülkede yasaklanmasını içeren yasa tasarısını onaylamıştı. Temsilciler Meclisi Dış İlişkiler Komitesi Başkanı Michael McCaul oylamanın ardından yaptığı açıklamada, "Bu tasarı Amerikalıları ve özellikle de Amerikalı çocukları TikTok uygulamasındaki Çin propagandasının kötü etkisinden koruyor. Bu uygulama Amerikalıların telefonlarında bir casus balonudur," ifadelerini kullanmıştı.

ABD-Çin Teknoloji Çekişmesinin Arka Planı

ABD ile Çin arasında yaşanan siyasi çekişme gün geçtikçe şiddetini artırırken, teknoloji alanında yapılan hamleler iki ülke arasındaki gerginliğin önemli bir parçasını oluşturuyor. Trump'ın ilk başkanlık döneminde başlayan bu teknoloji çekişmesi, Huawei'ye getirilen kısıtlamalarla başlamış ve çip üretimiyle ilgili yaptırımlarla devam etmişti.

Biden döneminde de süren bu çekişme, 2022'de imzalanan "Çip ve Bilim Yasası" ile yerli çip üretimini teşvik etmeye yönelik yeni bir aşamaya geçmişti. Yasa, yarı iletken sektörünü desteklemek için 52 milyar dolarlık doğrudan finansman sağladı. Çin'de ise ABD merkezli Google, YouTube, WhatsApp, Instagram ve Facebook gibi birçok dijital platformun kullanımı yasak.

Elon Musk'tan Denge Eleştirisi

Elon Musk, X'in sahibi olarak TikTok yasağını ve ABD ile Çin arasındaki dijital düzenlemelere dair önemli bir eleştiride bulundu. Musk, TikTok'un Amerika'da faaliyet göstermesine izin verilirken X'in Çin'de faaliyet göstermemesi durumunun "dengesiz" olduğunu belirtti. Musk, bu durumun ifade özgürlüğüne aykırı olduğunu savunarak, küresel teknoloji pazarında eşitlik ilkesinin ihlal edildiğini vurguladı. "Bir şeylerin değişmesi gerekiyor," diyerek, iki ülke arasındaki dijital politika ve ticaretin daha adil bir şekilde düzenlenmesi gerektiğini ifade etti.

Bu yorum, teknoloji dünyasında geniş yankı uyandırdı ve birçok kişi, Musk'ın sözlerinin daha geniş bir küresel teknoloji düzeni ve ifade özgürlüğü tartışmalarına ışık tutacağını düşündü. Musk, teknoloji şirketlerinin küresel düzeyde serbestçe faaliyet gösterebilmesi için devletler arasındaki dengesiz uygulamalara karşı daha tutarlı ve şeffaf bir yaklaşım gerektiğini savunuyor.

Ekonomik ve Sosyal Yansımalar

TikTok'un yasaklanması, ABD'de 170 milyondan fazla kullanıcının yanı sıra milyonlarca içerik üreticisi ve küçük işletmeyi etkiledi. Platform, dijital reklam sektörü için büyük bir gelir kaynağıydı. Küçük işletmelerin düşük maliyetle geniş bir kitleye ulaşma şansı azalırken, içerik üreticiler alternatif platformlara yönelmek zorunda kaldı. Yasak, uzun vadede dijital ekonominin dinamiklerini kökten değiştirebilir ve ABD ile Çin arasındaki ticari gerilimlerin artması, küresel teknoloji pazarında yeni dengeler yaratabilir.

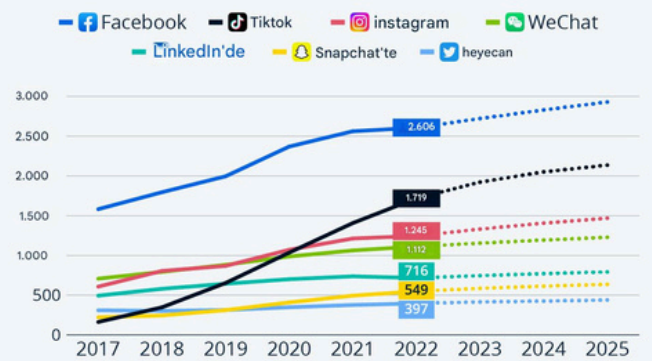
TikTok'un Geleceği

ABD'de TikTok'un yasağının ardından birçok kullanıcı başka Çinli uygulamalara yönelmeye başladı. Özellikle RedNote adlı platform, son haftalarda yoğun ilgi gördü. Ancak yasağın uzun vadeli etkileri belirsizliğini koruyor. ABD ile Çin arasındaki bu gerilim, yalnızca teknoloji sektörünü değil, küresel ticareti ve diplomatik ilişkileri de derinden etkileyebilir.

TikTok yasağı, ABD-Çin teknoloji savaşının yalnızca bir örneği. İki ülke arasındaki bu çekişme, teknoloji dünyasında yeni dengeler yaratırken, dijital ekonominin dinamiklerini de kökten değiştirecek gibi görünüyor. Sosyal medya platformları, kullanıcılar ve içerik üreticileri için bu değişim sürecine uyum sağlamak artık kaçınılmaz.Δ

TikTok'un Hızlı Yükselişi

Dünya çapında seçili sosyal ağların aktif kullanıcı sayısı (milyon olarak)

Yangının Bedeli: Los Angeles'ta Milyarlar Yandı

Tarihin En Büyük Yangın Felaketlerinden Biri

Los Angeles, son yılların en büyük ve en maliyetli orman yangınlarından biriyle mücadele ediyor. 7 Ocak'ta başlayan ve hâlâ kontrol altına alınamayan alevler, binlerce hektarlık alanı kül ederken, ekonomik kaybın 200 milyar doları aşabileceği tahmin ediliyor. Uzmanlar, yangının ABD tarihindeki en pahalı orman yangını olabileceğini belirtiyor.

Yangının Ekonomik Maliyeti

AccuWeather meteorologları, yangınların toplam ekonomik kaybının 250 ila 275 milyar dolar arasında olacağını tahmin ediyor. Bu kayıplar sadece yıkılan evler ve binalarla sınırlı kalmayıp şu alanları da kapsıyor:

- İş kayıpları ve ekonomik durgunluk
- Tahliye edilen insanların yeniden yerleşim masrafları
- Yangınla mücadele için yapılan harcamalar
- Sağlık hizmetleri maliyetleri ve hava kirliliğinin etkileri

Bu yangınlar, 2018'deki Camp Yangını'nın rekorunu aşarak tarihin en maliyetli felaketi olabilir.

Los Angeles'ta Konut Krizi Derinleşiyor

Yangınlar, Los Angeles'taki zaten yüksek olan kira fiyatlarını daha da artırıyor. Acil durum yasalarına rağmen, Zillow verilerine göre kira fiyatları %15 ila %64 oranında yükseldi. Evlerini kaybeden binlerce insan, artan konut maliyetleriyle mücadele etmek zorunda.

Sigorta Krizi: Maliyetler Kim Tarafından Karşılancak?

Kaliforniya'da sigorta sektörü zaten uzun süredir baskı altındaydı. 2024'te yapılan düzenlemeler, büyük oranda mülk sahiplerine ek maliyet yükleyecek şekilde tasarlandı. Özellikle "Fair Plan" olarak bilinen acil durum sigorta programı, yangın felaketleri karşısında yetersiz kalıyor.

Sigorta şirketleri, şimdiye kadar 30 milyar dolarlık bir kayıp yaşadı, ancak bu rakamın daha da artması bekleniyor. Yangınlar devam ettikçe, sigorta sektörünün üzerindeki baskı büyüyor ve birçok şirket piyasadan çekilmeyi düşünüyor.

Sigorta Şirketlerinin Hisseleri Düşüşte

Yangının etkileri, sigorta sektöründeki hisse senetlerine de yansdı:

- Travelers'ın hisseleri %4,
- Mercury General'ın hisseleri %32,
- Allstate, Chubb ve AIG hisseleri %4 ila %6 oranında değer kaybetti.

Kaliforniya'daki yangın riski nedeniyle pek çok sigorta şirketi eyaletteki faaliyetlerini azaltıyor veya tamamen durduruyor. Bu durum, ev sahiplerini daha yüksek sigorta primleri ödemeye veya alternatif çözümler aramaya zorluyor.

Edison International Soruşturma Altında

Yangının neden olduğu bir diğer büyük kriz de Edison International (NYSE:EIX) şirketinin hisse senetlerindeki büyük düşüş. Güney Kaliforniya'daki yangınlara neden olma olasılığıyla ilgili soruşturmalar nedeniyle şirketin hisseleri %10 değer kaybetti. Edison'un alt kuruluşu Southern California Edison (SCE), yangınların sorumlusu olarak araştırılıyor.

Sonuç: Yangının Uzun Vadeli Etkileri

Los Angeles'taki yangınlar, sadece şu anki ekonomik kayıplarla sınırlı kalmayacak, aynı zamanda uzun vadede bölgeyi derinden etkileyecek.

Sigorta şirketlerinin yaşadığı büyük zararlar, Kaliforniya'daki ev sahiplerini daha yüksek primlerle karşı karşıya bırakacak ve birçok sigorta firması eyaletteki faaliyetlerini sonlandırabilir. Bu durum, mevcut sigorta krizini daha da derinleştirebilir ve konut sahipleri için büyük bir belirsizlik yaratabilir.

Yangınların ardından on binlerce kişi evsiz kaldı ve yeniden yerleşim süreci büyük bir mali yük oluşturuyor. Artan kira fiyatları ve konut stokunun azalması, şehirde barınma krizini daha da kötüleştirebilir. Federal ve yerel hükümetlerin, felaket bölgelerinde konut krizine karşı acil önlemler alması gerekecek.

Ayrıca, yangınların doğaya ve çevreye verdiği zarar yıllarca hissedilecek. Yanan ormanların ekosistemi bozması, bölgede hava kirliliğini artırması ve su kaynaklarını olumsuz etkilemesi bekleniyor. Uzmanlar, yangınların Kaliforniya'daki tarım sektörüne ve içme suyu kaynaklarına da zarar verebileceği konusunda uyarıyor.Δ

Gazze Ateşkesi: 15 Ay Sonra Gelen Barış

15 aylık aralıksız süren savaşın ardından, ABD, Mısır ve Katar'ın arabuluculuğuyla İsrail ve Hamas arasında bir ateşkes sağlandı. 7 Ekim 2023'te Hamas'ın İsrail'e gerçekleştirdiği saldırıda 1.200 kişi öldü, 251 kişi rehin alındı ve Gazze'ye götürüldü. İsrail, buna karşılık büyük çaplı bir askeri operasyon başlatarak Gazze'yi işgal etti ve 47.000'den fazla Filistinliyi, çoğu kadın ve çocuk olmak üzere, öldürdü. Bu rakamlar, Hamas kontrolündeki Gazze Sağlık Bakanlığı tarafından açıklandı.

15 Ocak 2025'te duyurulan ateşkes, ABD'nin eski Başkanı Joe Biden'ın Mayıs 2024'te sunduğu öneriye dayanıyor ve aylar süren müzakerelerin ardından sağlandı. Anlaşma, savaşın kademeli olarak sona ermesini, esir ve mahkum takasını ve Gazze'nin yeniden inşasını hedefleyen üç aşamadan oluşuyor.

Birinci Aşama: Çatışmalara Ara Veriliyor

İlk aşama 42 gün sürecek ve aşağıdaki adımları içerecek:

- Hamas, kadınlar, çocuklar, yaşlılar ve hasta olanlar dahil 33 rehineyi serbest bırakacak.
- İsrail, 1.900 Filistinli mahkumu serbest bırakacak.
- İsrail ordusu, yerleşim bölgelerinden çekilecek ancak belirli sınır bölgelerinde kalmaya devam edecek.
- Yerinden edilmiş Filistinliler, mahallelerine geri dönmelerine izin verilecek, ancak birçok bölge tamamen yıkılmış durumda.
- Günde 600 yardım tırı, Gazze'ye giriş yapacak, bunlardan 50'si yakıt taşıyacak.

Mahkum takası şimdiden başladı; ilk takasta 90, ikinci takasta 200 Filistinli serbest bırakıldı. Serbest bırakılan mahkumların bazıları, İsrail mahkemeleri tarafından cinayet suçlarından hüküm giymişti. Diğerleri ise yargılanmadan hapiste tutulmuş ve İsrail'in "idari gözaltı" uygulaması nedeniyle insan hakları örgütleri tarafından eleştirilmişti.

Şu ana kadar, Hamas yedi İsrailli kadın rehineyi—üç sivil ve dört askeri personel—serbest bıraktı. Dört İsrail askeri, Kızıl Haç'a teslim edilmeden önce Hamas tarafından düzenlenen bir törenle halka gösterildi. Askerler, iyi fiziksel durumda olduklarını göstererek sahneye çıkıp gülümsedi, el salladı ve Hamas tarafından alınan hediye paketlerini elde taşıdılar.

İkinci Aşama: Kalıcı Ateşkes Hedefleniyor

İlk aşamanın başlamasından 16 gün sonra, ikinci aşamanın müzakereleri başlayacak. Bu aşamada:

- Kalıcı bir ateşkes sağlanacak.
- Gazze’de kalan yaşayan rehineler, daha fazla Filistinli mahkum karşılığında serbest bırakılacak.
- İsrail ordusu, Gazze’den tamamen çekilecek.

Bu aşama, savaşın resmen sona ermesini sağlayabilir ancak tüm tarafların anlaşmaya sadık kalıp kalmayacağı belirsizliğini koruyor.

Üçüncü Aşama: Gazze’nin Yeniden İnşası

Son aşama, Gazze’nin yeniden inşasına odaklanacak ve bu süreç yıllar, hatta on yıllar sürebilecek. BM, savaşın yarısında bile yeniden inşa maliyetinin 40 milyar dolar civarında olduğunu açıklamıştı. Gazze’deki binaların %60-70’i ya yıkıldı ya da ciddi şekilde hasar gördü.

Yerlerinden edilmiş yüzbinlerce Filistinli, evlerine dönmeye çalışıyor ancak birçok mahalle tamamen yok olmuş durumda. Savaşın psikolojik etkileri de uzun yıllar sürecek; on binlerce kişi yaralandı ve büyük bir travma yaşadı.

Netanyahu İçin Bir Yenilgi mi?

Ateşkes, savaşın sona ermesi için gerekli bir adım olarak görülse de İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu, sert eleştirilerle karşı karşıya. Savaşın başında Netanyahu, İsrail’in Hamas’ı ve Hizbullah gibi diğer silahlı grupları tamamen yok edeceğini söylemişti. Ancak 15 aylık savaş ve on binlerce can kaybının ardından, Hamas hâlâ Gazze Şeridi’ni kontrol ediyor ve müzakere masasında güçlü bir aktör olarak bulunuyor.

Bazı yorumcular, bu ateşkesin çok daha önce, 8 Ekim 2023’te sağlanabileceğini öne sürüyor. Ancak savaşın devam etmesi, büyük insani ve ekonomik kayıplara neden oldu.

Bu ateşkes, kalıcı barışa yol açabilir mi, yoksa bölgede yeni çatışmaların başlangıcı mı olacak? Önümüzdeki süreç, bu kritik sorunun yanıtını belirleyecek.Δ

TRUMP Coin: Milyarderlerin Yeni Oyunu

TRUMP Coin Projesi Nedir?

47. ABD Başkanı Donald Trump'ın resmi meme coin projesi TRUMP coin veya TRUMP token olarak bilinir. Solana (SOL) blokzincirinde üretilen Official Trump (TRUMP), en popüler meme coinlerden biridir. Bir devlet başkanının çıkardığı ve resmen kendisine ait olduğunu ilan ettiği ilk meme token TRUMP'tır. Trump para birimi, ABD Başkanı olarak ikinci kez seçilen Donald Trump'ın mücadelesini temsil ediyor. Projenin resmi web sitesi, Donald Trump'ı "kripto başkanı" olarak tanımlar.

TRUMP Coin Ne Zaman Çıktı?

Donald Trump'ın resmi Trump para birimi, Trump'ın yemin törenine iki gün kala Solana blokzincirinde 18 Ocak 2025'te yayınlandı. İlk 48 saat içinde, çok ilgi çeken TRUMP coin 15 milyar dolara dayandı. Ardından eşi Melania Trump da kendi adına bir kripto para (Melania Coin) çıkardı ve o da inanılmaz hızla değer kazandı. Bu işlemler sonucu Trump ailesi servetlerine milyarlarca dolar servet kattı.

TRUMP Coin Ne İşe Yarar ?

Official Trump'ın (TRUMP) işlevi, Dogecoin (DOGE), Shiba Inu (SHIB), Pepe (PEPE), Book of Meme (MEME) ve Floki Inu (FLOKI) gibi en iyi meme coinleri andırıyor. Bu kripto paralar gibi geniş bir topluluğu bir araya getirmeyi ve ortak bir değer oluşturmayı hedefliyor. Bununla birlikte, diğerlerinden farklı olarak, bu meme coin bir ABD Başkanı tarafından resmi olarak üretilmiştir.

Bu da onu güçlü kılıyor. 2025 itibarıyla TRUMP para birimi yorum ve analizi yaparken, Donald Trump'ın önümüzdeki en az dört yıl boyunca ABD'yi yöneteceği dikkate alınmalıdır.

TRUMP Coin Kripto Para Piyasasında Yeri ve Etkisi

Trump'ın bu yaklaşımı, kurumsal yatırımcıların Bitcoin'e olan ilgisini önemli ölçüde artırma potansiyeline sahiptir. Bu kişinin başkanlık görevini üstlenmesi, kripto para piyasasında yeni bir dönemin başlangıcı olacaktır. Özellikle Trump'ın Bitcoin'e yönelik son açıklamaları ve ABD'nin Bitcoin'i rezerv varlık olarak kullanmasını ima eden fikirleri, piyasa üzerinde önemli bir etkiye sahip olabilir. Trump'ın Bitcoin'i teşvik eden politikaları, diğer ülkeleri de etkileyebilir. Daha fazla ülke, Bitcoin ve diğer kripto para birimlerini düzenlemeye ve finansal sistemlerine entegre etmeye başlayabilir.

Ekonomilerin incelenmesi, potansiyel yatırımcılara değerli bilgiler taşıyor. Toplam arz, içerden kişilere önemli tahsisatlar içeriyor ve bu durum piyasa manipülasyonu ve merkezileşme konusundaki endişeleri artırıyor.

TRUMP Token Ve Kripto Dünyasında Yeni Trendler

Trump'ın kripto varlığı, politika ve finansın kesiştiği yeni bir dönemi işaret ediyor. Trump'ın sosyal medya platformu Truth Social üzerinden piyasaya sürülen token, yatırımcıların büyük ilgisini çekti. Bu değişiklik, yalnızca kripto para piyasalarında değil, aynı zamanda genel finans dünyasında büyük bir tartışma konusu oldu. Başkanlık görevi boyunca kripto para birimi sektörüne olumlu yaklaşan Trump, ikinci döneminde sektöre daha fazla destek sağlayacağı tahmin ediliyor. Kripto para birimlerine olan talebin artması ve blockchain ekosisteminin genişlemesi, bu süreçte büyük bir rol oynayacak gibi görünüyor.

\$TRUMP Coin, Büyük Resmin Neresinde Duruyor?

\$TRUMP Coin girişimi, siyasi kültür ile blockchain teknolojisinin kesişim potansiyelini yansıtarak, dijital varlıklar aracılığıyla topluluk etkileşimi kurmanın yeni bir yolunu temsil ediyor. Trump'ın başkanlık dönemi ilerledikçe ve kripto konusundaki duruşu geliştikçe, \$TRUMP Coin'in kripto para dünyasında önemli derecede dikkat çekmeye devam edecektir.Δ

TRUMP Token: Lansman ve Tartışmalar

Donald Trump'ın başkanlık kampanyasında kripto para birimini destekleyen bir duruş sergilemesi ve kripto para birimini destekleyen politikalar vaat etmesi, TRUMP token'in piyasaya sürülmesinin daha görünür hale gelmesine neden oldu. Trump'ın ekibi, CIC Digital LLC ve Fight Fight Fight LLC tarafından geliştirilen bu tokenin %80'ini kontrol ediyor. Bu nedenle, token üzerinde potansiyel çıkar çatışması ve etik sorunlar hakkında bazı eleştiriler ortaya çıktı. Token, piyasaya sürüldüğü gün piyasa değeri 5,5 milyar dolara ulaştı ve dünyanın en büyük 30 kripto parası arasında yer aldığı açıklandı. Token'in 24 saat içinde yaklaşık 42 milyar dolarlık işlem hacminin gerçekleşmesi, token'e olan ilgiyi gösteriyor.

TRUMP COİN Bir Dolandırıcılık mı, Yoksa Gerçek mi?

\$TRUMP Coin'in piyasaya sürülmesi, markalama ve kripto paraları daha önce hiç olmadığı kadar bir araya getirdiği için hem heyecan hem de eleştiri aldı. Bazı hayranlar bunu yenilikçi bir yaklaşım olarak görse de, şüpheçiler şeffaflık ve coin'in gerçek amacı hakkında sorgulamalar yapıyor. LunarCrush Analytics tarafından yapılan değerlendirmelere göre, coin, çeşitli platformlardaki sosyal paylaşımlar açısından en üst sıralarda yer alıyor ve kripto topluluğunun güçlü bir ilgisini gösteriyor.

Dünya Ekonomik Forumu 2025: Davos'ta Neler Yaşandı?

İsviçre'nin Davos kasabasında düzenlenen Dünya Ekonomik Forumu (WEF), bu yıl da küresel liderleri, politika yapımcıları ve iş dünyasının önde gelen isimlerini bir araya getirdi. 20-25 Ocak 2025 tarihleri arasında gerçekleşen etkinlik, jeopolitik, ekonomik politika ve küresel iş birliği gibi dünyanın en acil sorunlarına odaklandı. Forumun en dikkat çeken anlarından biri, ABD Başkanı Donald Trump'ın ana konuşması oldu. Trump'ın açıklamaları, cesur iddiaları ve tartışmalı görüşleriyle foruma damga vurdu. İşte Davos'ta yaşananlar:

Trump'ın Ana Konuşması: Küresel Odak Noktası

ABD Başkanı Donald Trump'ın WEF'teki sanal katılımı, ikinci başkanlık dönemine geri döndükten sonraki ilk büyük uluslararası konuşmasıydı. 45 dakika süren konuşmasında Trump, faiz oranlarından ticaret ilişkilerine, Ukrayna-Rusya savaşından küresel enerji piyasalarına kadar geniş bir yelpazede konulara değindi.

En dikkat çeken açıklamalarından biri, ABD faiz oranlarının derhal düşürülmesi talebi oldu. Trump, küresel faiz oranlarının da ABD'yi takip etmesi gerektiğini belirtti. Federal Rezerv'den açıkça bahsetmese de, merkez bankası üzerinde faizleri düşürmek için baskı kuracağını ima etti. Bu hamle, küresel ekonomi üzerinde önemli etkiler yaratma potansiyeline sahip.

Trump ayrıca Avrupa Birliği'ni (AB) eleştirerek, ABD'nin ticaret ilişkilerinde "çok haksız" muamele gördüğünü iddia etti. AB'nin Amerikan teknoloji şirketlerine karşı çok sert davrandığını savunan Trump, AB ile olan ticaret anlaşmazlıklarının ikinci döneminde de öncelikli olacağını gösterdi.

Jeopolitik cephede ise Trump, Ukrayna-Rusya savaşına değinerek, eğer başkan olsaydı bu savaşın yaşanmayacağını söyledi. Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ile görüşme arzusunu dile getiren Trump, petrol fiyatlarının düşürülmesinin savaşı sonlandırabileceğini öne sürdü. Suudi Arabistan ve OPEC'i yüksek petrol fiyatlarıyla savaşı körüklemekle suçlayan Trump, bu ülkelerden fiyatları düşürmelerini isteyeceğini açıkladı. Bu açıklamaların ardından ham petrol fiyatları düşüşe geçti, Trump'ın sözlerinin küresel piyasalar üzerindeki etkisini bir kez daha gözler önüne serdi.

NATO'nun Yaptırım Desteği

NATO Genel Sekreteri Mark Rutte, Trump'ın Rusya'ya ek yaptırımlar uygulama yönündeki tutumunu övdü. Rutte, "Rus ekonomisi çok kötü durumda ve yaptırımlar işe yarayacak" dedi. Bu açıklama, Trump'ın Ukrayna-Rusya savaşına yönelik sert tutumuna uluslararası destek gösterirken, Başkan'ın Putin ile doğrudan diyalog arayışı da dikkat çekti.

Büyük Bankalar ve Petrol Üreticilerine Eleştiri

Trump, konuşmasında büyük finansal kuruluşları da hedef aldı ve muhafazakarlara hizmet vermeyi reddettiklerini öne sürdü. Ayrıca, petrol üreticilerini fiyatları yapay olarak yüksek tutmakla suçladı. Bu açıklamalar, Trump'ın popülist yaklaşımını bir kez daha ortaya koyarken, güçlü endüstrilere meydan okumasıyla dikkat çekti. Açıklamalar, ekonomik adalet ve piyasa rekabeti konusundaki tartışmaları yeniden alevlendirdi.

Zıtlıkların Forumu

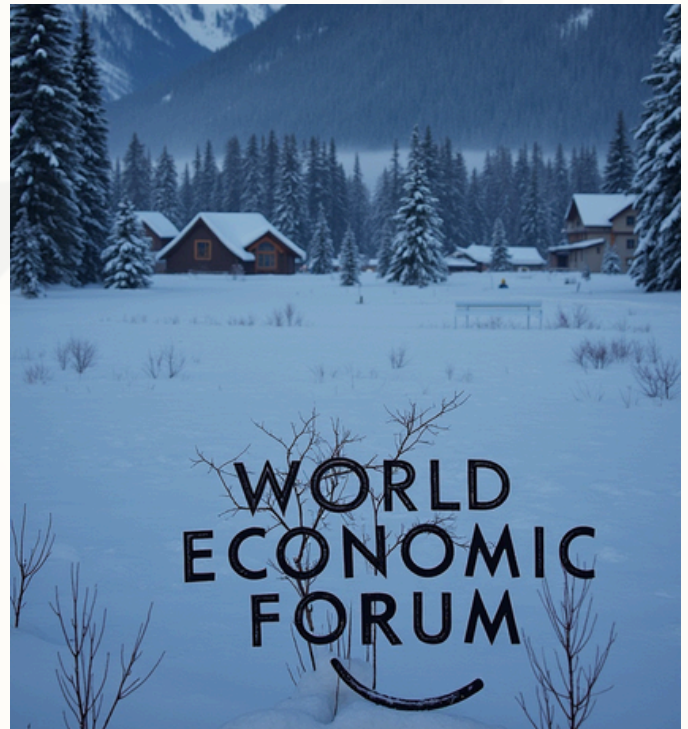
Trump'ın konuşması manşetlere taşınırken, WEF'te iklim değişikliği, teknolojik yenilik ve küresel eşitsizlik gibi konular da ele alındı. Dünya liderleri, daha sürdürülebilir ve kapsayıcı bir gelecek için vizyonlarını paylaşarak, Trump'ın "Amerika önce" gündemi ile uluslararası iş birliği hedefleri arasındaki zıtlıkları gözler önüne serdi. Forum, küresel liderlik ve karşıt ideolojiler arasında çarpıcı bir kontrast sundu.

Büyük Resim

2025 Dünya Ekonomik Forumu, küresel toplumun karşı karşıya olduğu zorluklar ve fırsatların bir yansıması oldu. Trump'ın kışkırtıcı söylemlerinden ekonomik reform ve jeopolitik çözüm çağrılarına kadar geniş bir yelpazede tartışmalar yürütüldü. Forum, birbirine bağlı bir dünyada ilerlemenin ne kadar karmaşık olduğunu bir kez daha hatırlatırken, katılımcılar küresel iş birliğinin önemine dikkat çekti.

Forumun sona ermesiyle birlikte bir şey açıkça ortaya çıktı: Davos'ta alınan kararlar, küresel ekonomi, uluslararası ilişkiler ve çok taraflılığın geleceği üzerinde geniş kapsamlı etkilere sahip olacak. Dünya, bu zorluklar karşısında ortak bir zemin bulup bulamayacağını zamanla gösterecek. Ancak Davos'ta yapılan konuşmalar ve tartışmalar, 2025 yılının ekonomik ve politik açıdan kritik bir dönemeç olacağının sinyallerini verdi.

Belirsizliklerle dolu bir dünyada, 2025 WEF, diyalogun gücünü, harekete geçmenin aciliyetini ve sürdürülebilir çözümler üretmenin gerekliliğini bir kez daha hatırlattı. Toplumların ve liderlerin küresel sorunlara vereceği cevaplar, önümüzdeki yılların nasıl şekilleneceğini belirleyecek. Forum, yalnızca fikirlerin değil, aynı zamanda somut eylemlerin de küresel sorunlarla başa çıkmada ne kadar kritik olduğunu gözler önüne serdi.Δ

Havacılığın Geleceği: Hidrojen Yakıtlı Uçaklar Gökyüzünü Fethedecek mi?

Geleceğin Uçaklarını Hidrojen mi Uçuracak?

Havacılık sektörü, çevre dostu yakıt arayışında tarihi bir dönüşümden geçiyor. Bu dönüşümün merkezinde ise hidrojen yakıtı bulunuyor. Karbon salınımını sıfıra indirme hedefiyle yola çıkan sektör, hidrojen yakıtlı uçaklarla yeni bir çağ başlatmaya hazırlanıyor. Peki, hidrojen yakıtlı jet motorları nasıl çalışıyor ve bu teknoloji havacılığı nasıl şekillendirecek?

Hidrojen Yakıtlı Jet Motorları Nasıl Çalışır?

Hidrojen yakıtlı jet motorları, geleneksel fosil yakıtlı motorlardan farklı olarak su buharı dışında herhangi bir emisyon üretmez. Bu motorlar, sıvı hidrojenin yakıt olarak kullanılmasıyla çalışır. Sıvı hidrojen, düşük sıcaklıklarda depolanır ve motor içinde yakıldığında ortaya büyük bir enerji çıkarır. Motorun ürettiği enerji, uçakları tıpkı geleneksel jet motorları gibi havalandırır. Ancak bu motorların karbon salınımı yerine yalnızca su buharı üretmesi, onları çevre açısından devrimsel bir seçenek haline getiriyor. Airbus ve Rolls-Royce gibi devler, hidrojen motorlarının test süreçlerini başarıyla tamamlamaya çok yakın olduklarını belirtiyor.

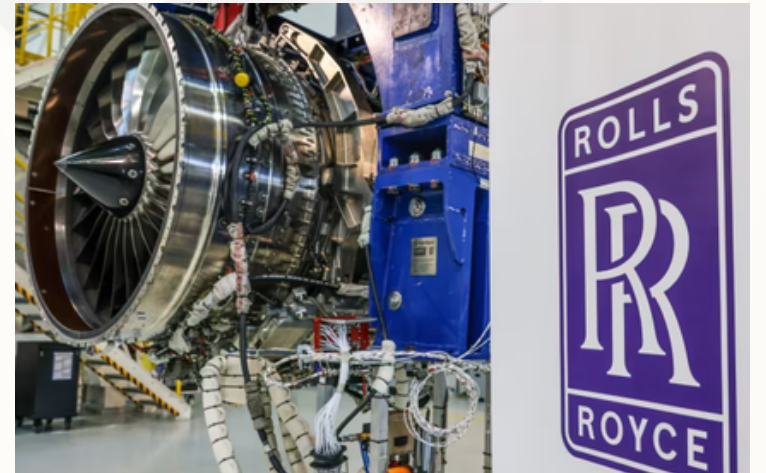
Havacılıkta Hangi Projeler Öne Çıkıyor?

Airbus, hidrojen yakıtlı uçak geliştirme konusunda en büyük adımları atan şirketlerden biri. “ZEROe” adını verdiği konsept uçaklarla

2035 yılına kadar ticari hidrojen yakıtlı uçakları piyasaya sürmeyi hedefliyor. Bu uçaklar, sıvı hidrojen tankları ve özel motor sistemleriyle donatılmış olacak. Öte yandan, Rolls-Royce, 2022’den bu yana hidrojenle çalışan jet motorları test ediyor ve bu alanda ciddi ilerlemeler kaydetti.

Rolls-Royce ve EasyJet İş Birliği: Hidrojenle Çalışan Jet Motorları

Rolls-Royce, hidrojen yakıtlı jet motorları geliştirme çalışmalarını EasyJet ile yürüttüğü ortak bir projeye hızlandırıyor. İki şirket, sıfır emisyonlu uçuşların gerçekleştirilmesi için 2022 yılında başlattıkları projede, hidrojenle çalışan motorların testlerini başarıyla tamamladı. Bu motorlar, saf hidrojenin yakıt olarak kullanılmasıyla sıfır karbon salınımı sağlarken, performans ve güvenlik açısından geleneksel jet motorlarını aratmıyor.

Rolls-Royce ve EasyJet'in iş birliği kapsamında Rolls-Royce, hidrojen motorlarının tasarımı ve geliştirilmesine odaklanırken, EasyJet bu teknolojinin ticari uçuşlarda nasıl uygulanacağı üzerine çalışıyor. Testlerde kullanılan motor, hidrojenin yüksek enerji yoğunluğu sayesinde uzun menzilli uçuşlara da uygun olduğunu gösterdi. Şirketler, bu motorların 2030'lu yıllarda ticari havacılıkta kullanıma girmesini hedefliyor.

Airbus: “ZEROe” Konsept Uçakları

Airbus, hidrojen yakıtlı uçak projelerinde geleceği şekillendirmeye kararlı. Şirket, “ZEROe” adı verilen ve sıfır emisyon hedefiyle tasarlanmış konsept uçaklarını tanıttı. 2035 yılına kadar bu uçakların ticari uçuşlarda kullanılmaya başlanması hedefleniyor. Airbus, üç farklı tasarım üzerinde çalışıyor:

- Turbopan Model: 200 yolcu kapasiteli ve 2.000 deniz mili menzile sahip bu model, sıvı hidrojenle çalışacak şekilde tasarlanıyor ve orta-uzun mesafeli uçuşlara hitap ediyor.
- Kanat Altı Tanklı Model: Daha uzun menzilli uçuşlar için geliştirilmiş bu radikal tasarım, sıvı hidrojen tanklarını uçak kanatlarının altına yerleştirerek farklı bir çözüm sunmayı hedefliyor.

- Turbopan Model: 200 yolcu kapasiteli ve 2.000 deniz mili menzile sahip bu model, sıvı hidrojenle çalışacak şekilde tasarlanıyor ve orta-uzun mesafeli uçuşlara hitap ediyor.

Dünya Ekonomisini ve Havacılığı Nasıl Etkileyecek?

Hidrojen yakıtlı uçaklar, havacılığın çevresel etkilerini azaltırken yeni bir ekonomik düzen yaratabilir. Öncelikle, karbon salınımı yüksek uçuşlar için uygulanan vergilerin azalması, bilet fiyatlarının düşmesine yol açabilir. Ayrıca, hidrojen üretimi ve depolama tesisleri, küresel ölçekte yeni iş alanları yaratacak. Öte yandan, bu teknolojinin başlangıç maliyetleri yüksek olsa da, uzun vadede hem havayolları hem de yolcular için maliyetlerin düşmesi bekleniyor.

Havacılıkta ise yeni rotaların açılması ve uçakların daha yüksek verimlilikle çalışması mümkün hale gelebilir. Ancak bu dönüşüm, yalnızca uçaklarla sınırlı kalmayacak; havaalanları ve yakıt altyapılarının da hidrojen kullanımına uygun şekilde yeniden tasarlanması gerekecek.Δ

Airbus ZEROe'yi tanıtıyoruz

Turboprop

<100

Yolcu

Hidrojen
Hibrit Turboprop
Motorları (x 2)

1.000+nm

Aralığı

Sıvı Hidrojen
Depolama ve Dağıtım
Sistemi

Karışık Kanatlı Gövde

<200

Yolcu

Hidrojen
Hibrit Turbopan
Motorları (x 2)

2.000+nm

Aralığı

Sıvı Hidrojen
Depolama ve Dağıtım
Sistemi

Turbopan

AIRBUS

Tayvan'ın İkilemi: Çin'in Takıntısının Anatomisi

Tayvan, 21. yüzyılın en karmaşık jeopolitik meselelerinden biri olarak dikkat çekiyor. Çin, Tayvan'ı ayrılmaz bir parçası olarak görürken, ada üzerindeki bağımsızlık talepleri ve uluslararası toplumun desteği, bölgede süregelen tansiyonu artırıyor. Özellikle Güney Çin Denizi, stratejik, ekonomik ve politik çıkarların kesişim noktası olarak bu çatışmanın merkezinde yer alıyor. Bölge, dünya ekonomisi ve güvenliği açısından hayati öneme sahip olması nedeniyle yalnızca yerel bir sorun olmaktan çok daha fazlasını ifade ediyor.

Arka Plan: Tarihi ve Stratejik Önemi

Tayvan, Çin İç Savaşı'nın 1949 yılında sona ermesinden bu yana fiili bir özerk yönetim sergiliyor. Çin Halk Cumhuriyeti, Tayvan'ı "Tek Çin" politikasının temel unsuru olarak görüp, uluslararası toplumun bu statüye müdahalesini sert bir şekilde eleştiriyor. Çin'in perspektifinden, Tayvan üzerindeki her türlü dış müdahale toprak bütünlüğüne yönelik bir tehdit olarak algılanıyor.

Bu bağlamda, Çin için Tayvan yalnızca jeopolitik bir konu değil, aynı zamanda ulusal gurur ve egemenliğin sembolü. Ancak Tayvan halkının büyük bir kısmı, kendi geleceğini belirlemek isteyen bir yönetim anlayışını savunuyor ve Çin ile birleşme fikrine sıcak bakmıyor. ABD ve Batılı müttefikler ise Tayvan'ın yanında durarak Çin'in bölgedeki yükselişini sınırlama stratejisi izliyor.

Güney Çin Denizi'nin Rolü

Tayvan ile Çin arasındaki bu çatışma, Güney Çin Denizi'nin stratejik önemini artırıyor. Dünya deniz ticaretinin yaklaşık %30'u bu sulardan geçerken, bölge aynı zamanda zengin petrol ve doğalgaz rezervlerine sahip. Güney Çin Denizi'ni kontrol etmek, ekonomik üstünlük kadar askeri strateji açısından da kritik bir hamle anlamına geliyor.

Çin, bölgede hakimiyet kurmak amacıyla yapay adalar inşa ediyor, askeri üsler kuruyor ve donanmasını güçlendiriyor. Pekin yönetimi, Güney Çin Denizi üzerindeki kontrolünü genişleterek, hem ekonomik kazanç sağlamayı hem de bölgesel hegemonyasını pekiştirmeyi hedefliyor. Bunun yanında, bölgedeki egemenlik iddiaları Çin'in dış müdahalelere karşı daha sert bir tavır almasına neden oluyor.

Uluslararası Katılım ve Tırmanan Gerilim

ABD, Tayvan ile olan ilişkilerini güçlendirerek Çin'i dengelemeye çalışıyor. Washington, Tayvan'a gelişmiş silah sistemleri satarak ve savunma taahhütlerini artırarak bölgedeki varlığını sağlamlaştırıyor. Bu destek, Tayvan'ın Çin karşısında daha güçlü bir duruş sergilemesine olanak sağlarken, Pekin yönetimini rahatsız ediyor.

Çin, buna karşılık olarak Tayvan Boğazı'nda sık sık askeri tatbikatlar düzenliyor ve Tayvan'ın bağımsızlık hareketlerine yönelik sert uyarılarda bulunuyor. 2022 yılında ABD Temsilciler Meclisi eski Başkanı Nancy Pelosi'nin Tayvan'a yaptığı ziyaret, bu gerilimi zirveye taşıyan olaylardan biri oldu. Pelosi'nin ziyareti, ABD'nin Tayvan'daki demokrasiye verdiği desteği göstermek için önemli bir sembol haline gelirken, Çin bunu egemenliğine doğrudan bir müdahale olarak nitelendirdi. Pekin yönetimi, bu ziyarete yanıt olarak Tayvan çevresinde geniş çaplı askeri tatbikatlar düzenledi ve uluslararası kamuoyunda büyük bir dikkat çekti.

Geleceğe Dair Beklentiler

Tayvan ve Güney Çin Denizi üzerindeki gerilim, yalnızca Çin ile Tayvan arasında değil, küresel güçler arasında da bir mücadele alanı haline gelmiş durumda. Pekin yönetimi, Tayvan üzerindeki iddialarından vazgeçmeyeceğini açıkça ifade ederken, ABD ve Batılı müttefikler bu iddialara karşı Tayvan'ı desteklemeye devam ediyor. Bu durum, gelecekte iş birliği ve diplomasi yoluyla mı yoksa daha büyük çatışmalarla mı çözülecek sorusunu gündeme getiriyor.

Çin ve Tayvan güçleri nasıl karşılaştırılır

	 Çin	 Tayvan
Toplam aktif kuvvetler	2,035,000	169,000
Kara kuvvetleri 	965,000	94,000
Donanma 	260,000	40,000
Hava Kuvvetleri 	395,000	35,000
Yedekler 	510,000	1,657,000
Tanklar 	4,800	750
Uçak 	3,438+	531+
Denizaltılar 	59	4
Deniz gemileri* 	92	26
Topçu 	9,752+	2,093

* Yalnızca başlıca yüzey savaşçıları, uçak gemileri, kruvazörler, muhripler gibi ve fırkateynler olarak sınıflandırılan gemileri içerir

Kaynak: Askeri Denge 2023, IISS

Dünya, bu kritik dengiyi dikkatle izlemeye devam ediyor. Tayvan meselesi, sadece bölgesel bir sorun olmaktan çıkarak uluslararası düzenin şekillenmesinde önemli bir rol oynuyor. Tayvan Boğazı'nda atılacak her adım, hem bölgeyi hem de dünya siyasetini derinden etkileyecek.

Sonuç

Tayvan, Çin'in ulusal çıkarları ve küresel düzenin dengesi arasında kalan, jeopolitik gerilimlerin merkezinde yer alan bir ada olarak önemini koruyor. Güney Çin Denizi üzerindeki stratejik mücadele, Tayvan'ın statüsü ile doğrudan bağlantılıdır. Bu mücadele, uluslararası düzenin geleceğini belirleyecek kritik bir sınav olmaya devam ediyor. Tayvan meselesi, barış ve diyalog ile mi yoksa çatışma ile mi çözülecek, bunu zaman gösterecek.Δ

Trilyon Dolarlık Fotoğraf: Teknoloji Devleri Washington'ı Ele Geçiriyor

20 Ocak 2025'te, Donald J. Trump, 47. Amerika Birleşik Devletleri Başkanı olarak yemin ederek dört yıllık bir aranın ardından Beyaz Saray'a geri döndü. Ancak bu kez tören, sıradan bir siyasi olaydan çok daha fazlasını temsil ediyordu çünkü Trump'ın ikinci dönem açılışı, dünyanın en büyük teknoloji milyarderlerinin gövde gösterisine dönüştü. ABD tarihinde ilk kez, dünyanın en zengin üç adamı—Tesla'nın CEO'su Elon Musk (433,9 milyar dolar), Amazon'un kurucusu Jeff Bezos (239,4 milyar dolar) ve Meta'nın CEO'su Mark Zuckerberg (211,8 milyar dolar)—ABD başkanının yanında, en ön sırada oturdu. Bu durum, Washington'daki güç dengesinin değiştiğinin açık bir göstergesiydi: Büyük Teknoloji artık Amerikan siyasetinde merkezi bir rol oynuyor.

Elon Musk Resmi Olarak Trump Yönetiminde

Trump'ın yeniden seçilmesiyle birlikte en çok dikkat çeken gelişmelerden biri, yeni bir danışma organının kurulması oldu: Hükümet Verimliliği Departmanı. Bu birimin eş başkanlarından biri ise Elon Musk.

Musk, uzay, yapay zeka ve elektrikli araçlardaki başarısıyla tanınan bir girişimci olmasının yanı sıra, artık federal politikaların oluşturulmasında doğrudan söz sahibi olacak. Ayrıca Kasım 2024 seçimlerinde Trump'ın kampanyasına 250 milyon dolardan fazla bağışta bulunarak yeniden seçilmesinde kritik bir rol oynadı.

Musk'ın yeni görevi, Büyük Teknoloji'nin hükümet üzerindeki doğrudan etkisini artırırken, bazı eleştirmenler kurumsal çıkarların kamu yönetimine üstün gelebileceği konusunda endişelerini dile getiriyor.

Milyarderlerin Hakim Olduğu Bir Açılış Töreni

Trump'ın açılış töreninde dikkat çeken bir diğer unsur ise Büyük Teknoloji yöneticilerinin olağanüstü derecede öne çıkmasıydı.

Etkinliğe katılan diğer önemli isimler şunlardı:

- Shou Zi Chew (TikTok CEO'su)
- Sam Altman (OpenAI CEO'su)
- Dara Khosrowshahi (Uber CEO'su)
- Eric Adams (New York Belediye Başkanı)
- Joe Rogan (Podcast Yayıncısı)
- Rupert Murdoch (Fox Corporation Onursal Başkanı)

• Javier Milei (Arjantin Devlet Başkanı) Ancak bu isimlerin hiçbiri, Musk, Bezos ve Zuckerberg kadar önemli bir konumda yer almadı. Başlangıçta, teknoloji liderleri törenin dış mekanda düzenlenecek kısmında protokolde yer alacaktı. Ancak hava koşulları nedeniyle tören iç mekana alınınca, teknoloji devleri Trump'ın ailesi ve kabine adaylarının bile önüne geçti. Trump'ın ikinci döneminde, kendisi gibi milyarderlerin nasıl bir rol oynayacağı artık bir soru işareti şekli aldı.

Trump Eleştirilere Ne Dedi?

Görev süresinin sonunda, eski Başkan Joe Biden, ABD'nin teknoloji milyarderleri tarafından yönetilen bir oligarşiye dönüştüğünü savundu. Trump ise bu iddiaları tamamen reddetti.

Başkanlık yemininin ardından Oval Ofis'te konuşan Trump, teknoloji liderlerinin başlangıçta Demokratları desteklediğini ancak daha sonra "Biden'in ne yaptığını bilmediğini" söyledi. Trump, kendisine yakın olan milyarderlerin hükümetten herhangi bir avantaj sağlamayacağını belirtti ve şu ifadeleri kullandı:

"Benden hiçbir şey almayacaklar. Ben paraya ihtiyaç duymuyorum ama bu ülkenin başarılı olmasını istiyorum. Onlar zeki insanlar ve birçok iş fırsatı yaratıyorlar."

Trump'ın Musk, Bezos ve Zuckerberg ile yakın ilişkisini savunması, yapay zeka düzenlemeleri, büyük teknoloji şirketlerinin vergilendirilmesi ve ulusal güvenlik politikaları gibi konularda Büyük Teknoloji'nin politikaları doğrudan etkileyeceği yönündeki endişeleri artırıyor.

Sonuç

Trump'ın ikinci dönem açılışı, sadece siyasi bir etkinlik değil, aynı zamanda ABD'deki güç dengesinin nasıl değiştiğini gösteren bir dönüm noktasıydı.

Büyük Teknoloji devleri artık sadece iş dünyasında değil, Washington'da da karar alma süreçlerinin merkezinde. Önümüzdeki dört yıl, bu yeni güç dinamiğinin ülkeyi ileriye mi taşıyacağını, yoksa daha fazla tartışma mı yaratacağını gösterecek.

Ancak bir şey kesin: Washington artık sadece politikacıların değil, teknoloji devlerinin de oyun alanı.Δ

Dünyanın En Zengin İnsanlar Listesi (Forbes)

SIRALAMA	İSİM	NET VARLIK	DEĞİŞİM	YAŞ	KAYNAK	UYRUK
	1 Elon Musk	\$412.9 B	▼ \$5.1 B -1.21%	53	Tesla, SpaceX	ABD
	2 Jeff Bezos	\$249.6 B	▼ \$973 M -0.39%	61	Amazon	ABD
	3 Mark Zuckerberg	\$233.2 B	▲ \$421 M 0.18%	40	Facebook	ABD
	4 Larry Ellison	\$204.5 B	▼ \$2.1 B -1.03%	80	Oracle	ABD
	5 Bernard Arnault & family	\$189.6 B	▼ \$9.3 B -4.65%	75	LVMH	Fransa
	6 Larry Page	\$161.2 B	▲ \$233 M 0.14%	51	Google	ABD
	7 Sergey Brin	\$153.8 B	▲ \$218 M 0.14%	51	Google	ABD

Güney Kore Krizde:

Başkan Yoon Suk Yeol'un Düşüşü

Güney Kore, tarihindeki en büyük siyasi krizlerden birini yaşıyor. Başkan Yoon Suk Yeol, kısa süre önce parlamentoda azledildi, görevinden uzaklaştırıldı ve şu anda cezai soruşturma altında. Sıkıyönetim ilan etme girişimi, ülkede kitlesel protestolar, siyasi kaos ve başarısız bir tutuklama girişimiyle sonuçlandı.

Anayasa Mahkemesi'nin vereceği karar, Yoon'un görevden tamamen alınmasına ya da geri dönmesine neden olabilir. Ancak şu an için Güney Kore belirsizlik içinde.

Tartışmalı Sıkıyönetim Kararı

3 Aralık 2024'te, gece yarısına bir saat kala Başkan Yoon Suk Yeol sıkıyönetim ilan etti. Ülkede 1987'deki demokratikleşmeden bu yana ilk kez böyle bir karar alınmış oldu. Yoon, "Kuzey Kore ile bağlantılı devlet karşıtı unsurları" engellemek için bu adımı attığını savundu.

Ancak birçok siyasi yorumcu, gerçek nedenin ulusal güvenlik değil, Yoon'un siyasi geleceğini kurtarma çabası olduğunu düşünüyor. Mayıs 2022'de göreve geldiğinden beri, Yoon sürekli olarak düşük onay oranları, skandallar ve muhalefetin yoğun baskısı ile karşı karşıya kaldı.

2024 genel seçimlerinde, ana muhalefet partisi Demokrat Parti (DP) ezici bir zafer kazandı ve Yoon'un yasaları geçirmesini neredeyse imkansız hale getirdi.

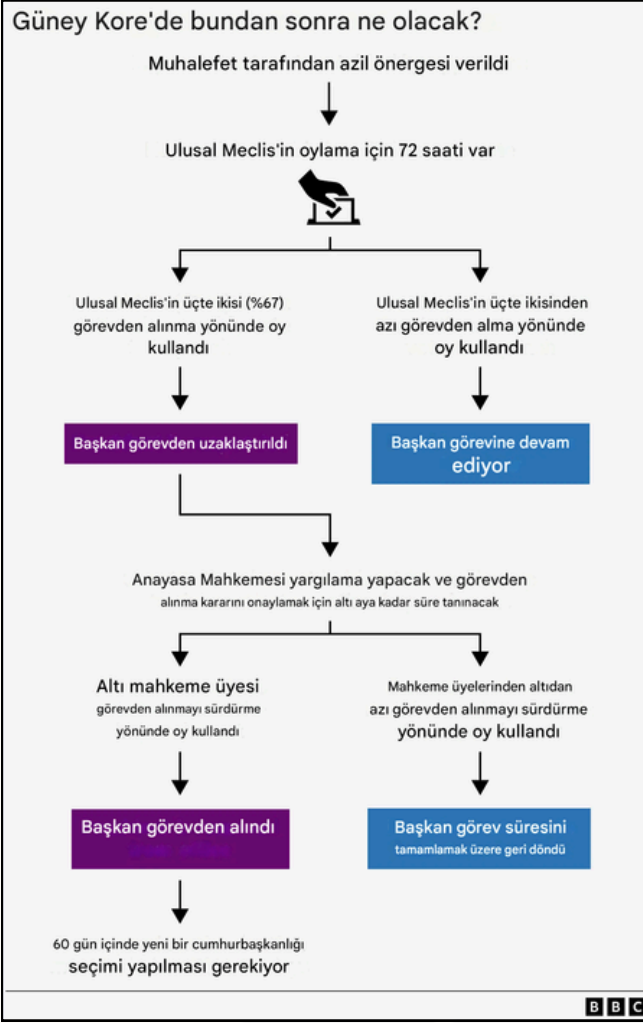
Sıkıyönetim ilanından sadece birkaç gün önce, muhalefet Yoon'un bütçe teklifini düşürdü ve eşinin adının karıştığı yolsuzluk iddiaları nedeniyle kabine üyelerini görevden almak için harekete geçti. Köşeye sıkışan Yoon, danışmanlarının yönlendirmesiyle sıkıyönetim ilan etti. Ancak bu karar, güç kazanmak yerine onu daha da zayıflattı.

Kitlesel Protestolar ve Azil Süreci

Yoon'un kararı, ülke genelinde büyük protestolara yol açtı. On binlerce kişi "Sıkıyönetime Hayır! Diktatörlüğü Yıkın!" sloganlarıyla sokaklara döküldü.

Muhalefet partileri ve Yoon'un kendi partisi içindeki bazı milletvekilleri bile bu kararın anayasaya aykırı olduğunu belirtti. Muhalefet milletvekilleri, Ulusal Meclis'e barikatları aşarak girdi ve sıkıyönetimi geçersiz kılan bir oylama yaptı.

İlk azil girişimi başarısız olsa da 14 Aralık'ta yapılan ikinci oylamada, Yoon 12 kendi partisinden milletvekilinin desteğiyle görevden uzaklaştırıldı. Anayasa Mahkemesi'nin kararı beklenirken, Yoon'un görevleri askıya alındı. Mahkeme altı ay içinde karar vermek zorunda. Eğer azil onaylanırsa, Güney Kore 60 gün içinde yeni bir seçim yapmak zorunda kalacak. Şu anki anketlere göre Demokrat Parti lideri Lee Jae-myung, seçimlerin favorisi konumunda.

Başarısız Tutuklama Girişimi

Azledilmesinin ardından Yoon'a karşı ceza soruşturması da başlatıldı. Yetkililer, görevini kötüye kullanmak ve isyana teşvik etmek suçlamalarıyla tutuklama emri çıkardı. 3 Ocak'ta, yaklaşık 100 polis memuru ve Yolsuzlukla Mücadele Ofisi (CIO) yetkilisi, Yoon'u Seul'deki evinde tutuklamak için operasyon düzenledi. Ancak bu altı saat süren bir çıkmaza dönüştü. Yoon'un güvenlik ekibi, polislerin eve girmesini engelledi.

Sonunda yetkililer, operasyonu durdurmak zorunda kaldı. Ancak 6 Ocak'a kadar tekrar deneme şansları vardı—aksi takdirde yeni bir tutuklama emri çıkarmaları gerekecek.

Ekonomik ve Küresel Etkiler

Siyasi kriz, Güney Kore ekonomisini de derinden etkiledi. Aralık ayı sonunda, Güney Kore wonu, 2008 küresel finans krizinden bu yana en düşük seviyesine düştü. Yatırımcılar, hükümetin istikrarsız olması nedeniyle ekonomik büyümenin zarar görebileceğinden endişeli.

Ayrıca Güney Kore'nin ABD'nin önemli bir müttefiki olması, bu krizin küresel etkiler yaratmasına neden oldu. Doğu Asya'da artan gerilimler, özellikle Kuzey Kore'nin füze denemeleri ve Çin'in bölgesel iddiaları nedeniyle Washington yönetimi gelişmeleri yakından takip ediyor.

Gelecek Senaryoları

Anayasa Mahkemesi'nin Şubat ayına kadar karar vermesi bekleniyor. Eğer Yoon görevden alınırsa, ülke yeni bir erken seçime gidecek. Ancak mahkeme azli iptal ederse, Yoon'un göreve geri dönmesi ülkedeki siyasi bölünmeyi daha da derinleştirebilir.

Güney Kore, şu anda tarihinin en büyük siyasi krizlerinden birini yaşıyor. Önümüzdeki haftalar, ülkenin demokratik istikrarını koruyup koruyamayacağını belirleyecek. Dünya ise bu çalkantılı süreci yakından izlemeye devam ediyor.Δ

Washington'a Akan Petro-Dolarlar: Suudi Arabistan'ın Yeni Rotası

Suudi Arabistan Veliyaht Prensi Muhammed bin Salman, ABD ile ekonomik ilişkileri güçlendirme hedefiyle önümüzdeki dört yıl içinde 600 milyar dolarlık yatırım yapmayı planladıklarını duyurdu. Bu büyük ölçekli yatırım, iki ülke arasındaki ticari ve finansal bağları derinleştirmeyi amaçlıyor.

Eski ABD Başkanı Donald Trump, Davos Zirvesi'ne video konferans yoluyla katılarak, Suudi Arabistan'ın ABD'ye yönelik yatırım planlarından bahsetti. Trump, bu yatırımı 1 trilyon dolara çıkarma çağrısında bulunarak, "Çünkü onlara karşı çok iyi davrandık" ifadelerini kullandı.

ABD ve Suudi Arabistan arasındaki ekonomik ilişkiler enerji, savunma, teknoloji ve altyapı projeleri gibi birçok sektöre yayılmış durumda. Özellikle Suudi Arabistan'ın ABD'den yaptığı savunma harcamaları, stratejik iş birliğinin temel taşlarından biri olarak öne çıkıyor.

Suudi Arabistan'ın yatırım planları, Vizyon 2030 çerçevesinde ülke ekonomisini çeşitlendirme ve küresel finans piyasalarındaki konumunu güçlendirme hedefleriyle örtüşüyor. Bu süreçte Suudi Kamu Yatırım Fonu (PIF), ABD'deki büyük ölçekli şirketlere yatırım yaparak dikkat çekiyor.

Enerji ve Petrokimya İş Birliği

Enerji sektörü, Suudi Arabistan ve ABD arasındaki en önemli ticari bağlantılardan biri olmaya devam ediyor.

• Saudi Aramco'nun ABD Yatırımları: Suudi petrol devi Saudi Aramco, ABD'de rafineri ve petrokimya tesislerine milyarlarca dolarlık yatırım yapmaktadır. Özellikle Motiva Enterprises üzerinden ABD'deki en büyük rafinerilerden birine sahiptir.

• ABD'li Enerji Şirketlerinin Suudi Arabistan'daki Faaliyetleri: ExxonMobil, Chevron ve Halliburton gibi büyük ABD enerji şirketleri, Suudi Arabistan'daki enerji projelerine yatırım yaparak ülkedeki faaliyetlerini genişletmektedir.

Finans ve Bankacılık Sektöründeki İş Birliği

Suudi Arabistan ve ABD arasındaki finansal iş birliği, bankacılık ve yatırım fonları aracılığıyla giderek büyümektedir.

• Suudi Kamu Yatırım Fonu (PIF): PIF, ABD'deki büyük teknoloji ve finans şirketlerine yatırım yaparak Silikon Vadisi'ndeki girişimlere finansman sağlamaktadır.

- ABD’li Bankaların Suudi Arabistan’daki Faaliyetleri: JPMorgan Chase, Goldman Sachs ve Citigroup gibi büyük Amerikan bankaları, Suudi Arabistan’da finansal hizmetler sunarak ülkedeki büyük projelere danışmanlık yapmaktadır.

Teknoloji ve Start-Up Yatırımları

Suudi Arabistan, ekonomisini petrole bağımlılıktan kurtarmak için teknolojiye büyük yatırımlar yapmaktadır.

- ABD’li Teknoloji Devleri ile Ortaklıklar: Suudi Arabistan, Amazon, Google ve Microsoft gibi dev şirketlerle veri merkezleri, yapay zeka ve bulut bilişim alanlarında ortak projeler yürütmektedir.

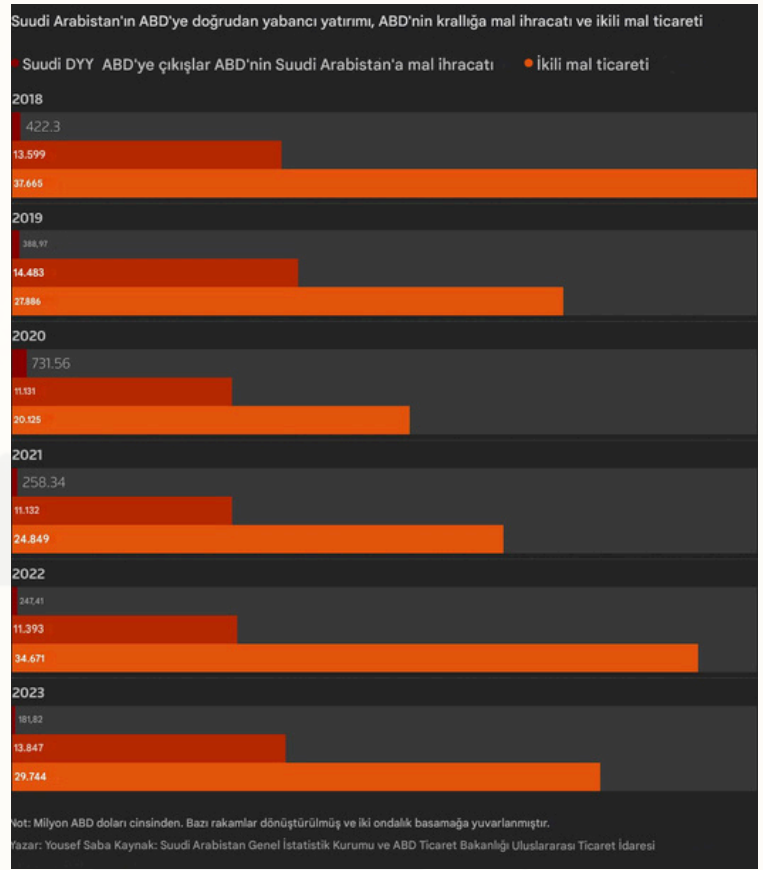
- Yeni Girişim Fonları: Suudi Arabistan, ABD’deki fintech, yapay zeka ve biyoteknoloji girişimlerine yatırım yaparak küresel teknoloji ekosisteminde daha büyük bir rol oynamayı hedefliyor.

Savunma Alanında ABD’ye Bağımlılık

Suudi Arabistan, savunma alanında ABD yapımı silah ve savunma sistemlerine büyük ölçüde bağımlıdır.

- Krallığın egemen servet fonları, ABD’deki bazı şirketlere ve spor sektörüne yatırımlar yapmaktadır.

- ABD merkezli askeri firmalar, Suudi Arabistan’a milyarlarca dolarlık silah ve teknoloji tedarik etmektedir.

Ekonomik İş Birliğinin Küresel Etkileri

Suudi Arabistan ve ABD arasındaki ekonomik iş birliği, küresel enerji piyasalarından finans sektörüne kadar geniş bir etkiye sahiptir. Suudi Arabistan, dünyanın en büyük petrol ihracatçılarından biri olarak ABD ile güçlü enerji bağlarına sahiptir ve bu ilişki, petrol fiyatlarının istikrarını doğrudan etkileyerek küresel ekonomik dengeleri belirler. ABD'nin savunma sanayisi ve teknoloji sektörüne yönelik Suudi yatırımları, iki ülke arasındaki ticari bağları güçlendirirken, Suudi Arabistan'ın Vision 2030 kapsamında yürüttüğü ekonomik çeşitlendirme projelerinde Amerikan şirketleri önemli roller üstlenmektedir. Bu iş birliği, doların küresel rezerv para birimi olarak konumunu desteklerken, jeopolitik dengeler üzerinde de belirleyici bir rol oynamaktadır. Ancak son yıllarda Suudi Arabistan'ın Çin ve Rusya gibi alternatif ekonomik ortaklarla ilişkilerini geliştirmesi, ABD ile olan bağlarının uzun vadeli sürdürülebilirliği konusunda yeni dinamikler yaratmaktadır.Δ

TRUMP'IN GÖZÜ DIŞ TOPRAKLARDA: (GRÖNLAND, PANAMA, KANADA)

Trump'ın Grönland'a İlgisi ve Danimarka'nın Tepkisi

Donald Trump, Kuzey Kutbu'nda stratejik öneme sahip Grönland'ın kontrolünü ele geçirme konusunu yeniden gündeme taşıdı. İlk olarak 2019'da adayı satın alma niyetini açıklayan Trump, son açıklamalarında ekonomik veya askeri yöntemlerin devre dışı bırakılmayabileceğini ima etti. "Danimarka'nın Grönland üzerinde yasal bir hakkı var mı bilmiyorum ama varsa vazgeçmeli, çünkü ulusal güvenliğimiz için buna ihtiyacımız var," diyerek tartışmaları alevlendirdi.

Dünyanın en büyük adası olan Grönland, küresel ticaret yolları ve doğal kaynak rezervleri nedeniyle stratejik bir öneme sahip. Bölgede altın, platin, lityum, titanyum gibi değerli metallerin yanı sıra kömür, uranyum ve elmas rezervleri bulunuyor. Ayrıca buzulların erimesiyle birlikte büyük petrol ve gaz rezervlerinin ortaya çıkabileceği düşünülüyor. Batarya üretimi için kritik öneme sahip mineralleri de içeren Grönland, artan enerji ve teknoloji talebiyle daha da değer kazanıyor. Danimarka ve Avrupa Birliği yetkilileri, Trump'ın bu önerisini kesin bir dille reddederek Grönland'ın satılık olmadığını vurguladı.

Panama Kanalı ve Çin'in Etkisi

Trump, Panama Kanalı'nın Çin kontrolünde olduğu iddiasını ortaya atarak bu durumun ABD için bir tehdit oluşturduğunu ifade etti. Kanalin her iki tarafında konteyner terminali işleten Hong Kong merkezli Hutchison Whampoa şirketini hedef gösterdi. Ancak Panamalı yetkililer, şirketin kanal üzerinde herhangi bir kontrolü olmadığını açıkladı. Kanal trafiğinin %72'si Amerikan gemilerine aitken, Çinli gemiler yalnızca %22'lik bir paya sahip durumda.

Trump'ın açıklamaları, Panama hükümetinin tepkisini çekti. Dışişleri Bakanı Javier Martinez-Acha, kanalın egemenliğinin tartışılabilir olmadığını belirterek BM'ye resmi şikayette bulundu. Çin'in Panama'daki ekonomik yatırımları ise bölgedeki jeopolitik dengeleri ABD'nin aleyhine değiştirme potansiyeline sahip.

Kanada'ya Ekonomik Baskı ve Ticaret Gerilimleri

Trump, Kanada'nın ABD'nin 51. eyaleti olması gerektiğini ima ederek ekonomik baskıyla bunu mümkün kılmayı hedeflediğini açıkladı. Kereste, süt ve otomobil ithalatını gereksiz bulan Trump, 1 Şubat'tan itibaren Kanada'ya %25 gümrük vergisi uygulayacağını duyurdu. Kanada Başbakanı Justin Trudeau ise bu adımın Amerikalı tüketicilere maliyet artışı olarak yansıyacağını belirterek misilleme tarifeleri uygulama tehdidinde bulundu.

Kanada petrolüne uygulanacak olası vergiler, ABD'de benzin fiyatlarını galon başına 1 dolar artırabilir. Kanada aynı zamanda ABD'nin kritik mineraller ve metaller tedarikinde önemli bir rol oynuyor. Bu ticaret gerilimlerinin iki ülke ekonomisini olumsuz etkileme potansiyeli yüksek.

Meksika ve Kanada'ya Yönelik Gümrük Vergisi Tehditleri

Trump, Meksika ve Kanada'ya %25 gümrük vergisi uygulayacağını duyurarak ticaret ilişkilerini yeniden şekillendirecek bir adım attı. Bu durum, USMCA anlaşmasının ihlali anlamına gelebilir ve kıtasal bir ticaret savaşını tetikleyebilir. Kanada ve Meksika hükümetleri ise misilleme hazırlıklarına başladı. Uzmanlar, bu tür vergilerin uzun vadeli uygulanmasının Kanada ekonomisini resesyona sürükleyebileceği uyarısında bulundu.

Grönland'ın Jeopolitik Önemi ve Rusya Faktörü

Grönland, sadece doğal kaynakları ile değil, aynı zamanda stratejik konumu nedeniyle büyük güçlerin ilgisini çekiyor. ABD ile Kuzey Kutbu arasında köprü konumundaki ada, özellikle Rusya'nın askeri ve ekonomik planlarında önemli bir yer tutuyor. Rusya'nın Kuzey Kutbu'nda artan askeri varlığı ve enerji yatırımları, ABD'nin bu bölgedeki stratejik çıkarlarını tehdit edebilir. Grönland'ın batarya üretiminde kullanılan nadir elementler açısından zengin olması, enerji ve savunma sektörü için kritik bir öneme sahip.

Trump'ın Avrupa ile Ticaret Anlaşmazlıkları

Donald Trump'ın Avrupa ekonomisini hedef alan açıklamaları ve ABD mallarına yönelik yüksek gümrük tarifesi tehditleri, yalnızca Danimarka'yı değil, Avrupa Birliği ülkelerini de endişelendirdi. Özellikle Danimarka'nın ilaç sektörü bu durumdan ciddi şekilde etkilenebilir. ABD, Danimarkalı şirketler tarafından üretilen insülin ve diyabet ilaçlarının en büyük pazarlarından biri. Uzmanlar, gümrük vergilerinin sağlık ürünlerinde fiyat artışına yol açabileceği ve Amerikan tüketicilerini olumsuz etkileyebileceği konusunda uyarıda bulunuyor. Avrupa'daki ekonomik belirsizlikler, ABD ve Avrupa arasında uzun vadeli bir ticaret savaşına dönüşme riski taşıyor.Δ

105-120 →
WALL ST

Hikayeleri

amazon

E-Ticaretin İmparatoru: Jeff Bezos ve Amazon'un Dünya Hâkimiyeti

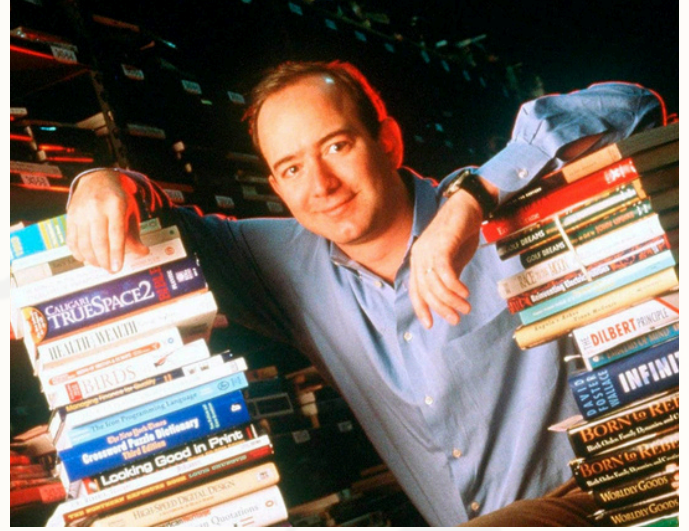
Amazon
e-ticaret ve teknoloji şirketi

Amazon'un kurucusu Jeff Bezos, Princeton Üniversitesi'nde elektrik mühendisliği ve bilgisayar bilimi eğitimi aldıktan sonra finans sektöründe başarılı bir kariyer yaptı. Ancak, 1994 yılında internetin hızla büyüyen gücünü fark edince Wall Street'teki işini bırakarak cesur bir karar aldı: bir internet kitapçısı kurmak. Ailesinden aldığı 300 bin dolarlık sermaye ile Amazon'u mütevazı bir garajda hayata geçiren Bezos, böylece e-ticaretin temellerini atarak perakende dünyasında devrim yarattı.

Bezos'un vizyoner liderliği, Amazon'un bugünkü başarısında en büyük pay sahibidir. "Müşteri odaklılık" ve "uzun vadeli düşünme" ilkeleriyle hareket eden Bezos, sadece ürün satmayı değil, müşterilere benzersiz bir deneyim sunmayı hedefledi. "Kendi kendinizi yenilemezseniz, bir başkası sizi yeniler" sözü, Bezos'un yenilikçiliğe verdiği önemin altını çizer.

Amazon'un Doğuşu ve Yükselişi

Amazon, 1995 yılında bir kitap satış sitesi olarak faaliyete geçti. Bezos, internetin sunduğu global erişim avantajını kullanarak kısa sürede milyonlarca müşteriye ulaştı.

Ancak Amazon sadece bir kitapçı olarak kalmadı; elektronik, oyuncak, giyim ve gıda gibi birçok kategoride ürün sunarak hızla büyüdü. Bezos'un liderliğinde, Amazon "müşteri deneyimi"ni her şeyin önüne koydu. Hızlı teslimat, kolay iade ve geniş ürün yelpazesi gibi özelliklerle e-ticaret sektörünün lideri haline geldi. Ayrıca, teknolojiyi her zaman iş süreçlerinin merkezine koyarak şirketi bir teknoloji devine dönüştürdü. Amazon, yenilikçi iş modelleri ve stratejik yatırımlarıyla perakende sektörünün ötesine geçerek bulut bilişim, yapay zeka ve dijital eğlence gibi alanlarda da küresel bir güç haline geldi.

Amazon Prime ve Teknoloji Yatırımları

2005 yılında başlatılan Amazon Prime üyelik sistemi, Bezos'un en büyük stratejik başarılarından biri oldu. Prime, hızlı teslimat, özel indirimler ve Amazon'un dijital içerik hizmetlerine erişim gibi avantajlarla müşteri sadakatini artırdı ve şirketin gelirlerini katladı.

Bezos'un en önemli hamlelerinden biri de bulut bilişim alanındaki yatırımlardı. Amazon Web Services (AWS), bugün dünyanın en büyük bulut hizmeti sağlayıcılarından biridir. Netflix, NASA ve Spotify gibi dev şirketlere hizmet veren AWS, Amazon'un sadece bir e-ticaret platformu olmadığını, aynı zamanda bir teknoloji devi olduğunu kanıtladı.

Globalleşme ve Yeni Pazarlar

Bezos, Amazon'un globalleşmesine büyük önem verdi. Şirket, Avrupa, Asya ve Güney Amerika gibi bölgelerde 20 den fazla yerel web sitesiyle faaliyet göstermeye başladı ve Hindistan gibi gelişmekte olan pazarlarda lider konuma ulaştı. Ayrıca, Amazon Go ve Whole Foods Market gibi projelerle perakende sektöründe de yenilikçi bir yaklaşım sergiledi.

Sonuç

Jeff Bezos, Amazon'u küçük bir internet kitapçısından 1 trilyon dolarlık bir teknoloji devine dönüştürerek sadece perakende sektörünü değil, küresel e-ticaret ve teknoloji dünyasını köklü bir şekilde değiştirdi. Onun vizyoner liderliği, yenilikçi stratejileri ve müşteri odaklı yaklaşımı, Amazon'u sadece bir şirket olmanın ötesine taşıyarak dünyadaki en güçlü ticaret ve teknoloji platformlarından biri haline getirdi. Amazon'un başarı hikayesi, cesaret, inovasyon ve müşteri odaklılığın birleşiminin ne denli büyük değişimlere yol açabileceğinin en çarpıcı örneğidir ve bu hikaye gelecekte de birçok lider için ilham kaynağı olmaya devam edecektir.Δ

Eğitim KÖŞESİ

Altın Standardı vs. Fiat Para: Modern Ekonominin Temeli

Tarih boyunca paranın değeri, farklı sistemlerle belirlendi. Bunlardan en önemlisi altın standardı, diğeri ise günümüzde kullanılan fiat para sistemi. Peki, bu iki sistem arasındaki farklar neler ve neden dünya altın standardını terk etti?

Altın Standardı Nedir?

Altın standardı, bir ülkenin para biriminin doğrudan altına bağlı olduğu bir sistemdir. Yani, basılan her kağıt para belli bir miktar altın karşılığında serbestçe değiştirilebilirdi. 19. yüzyıl ve 20. yüzyılın başlarında birçok ülke bu sistemi benimsedi. İngiltere, ABD ve Avrupa ülkeleri, ticarete istikrar sağlamak için altın standardına bağlı kaldılar.

Bu sistemin en büyük avantajı, paranın değerini koruması ve enflasyonu düşük tutmasıydı. Çünkü merkez bankaları karşılıksız para basamazdı; her yeni para birimi, altın rezervleriyle desteklenmek zorundaydı.

Altın Standardı Neden Terk Edildi?

1929 Büyük Buhranı ve II. Dünya Savaşı sonrası, altın standardı büyük bir baskı altına girdi. Ülkeler ekonomik krizlerden çıkmak için daha fazla para basmak istedi, ancak altın rezervleri sınırlıydı.

1971'de, ABD Başkanı Richard Nixon, altın standardını tamamen kaldırarak fiat para sistemine geçişi başlattı. Böylece, merkez bankaları parayı altın rezervlerine bağlı olmadan basabilir hale geldi.

Fiat Para Sistemi ve Günümüz Ekonomisi

Fiat para, altın gibi fiziksel bir varlığa dayanmayan, devletin güveniyle değer kazanan para birimidir. Bugün ABD doları, euro ve Türk lirası gibi tüm modern para birimleri fiat sistemine dayanır.

Bu sistem, ekonomilere daha fazla esneklik sağlarken, enflasyon ve para değer kaybı risklerini artırmıştır. Sonuç olarak, dünya altın standardının sağladığı istikrar ile fiat paranın esnekliği arasında bir denge kurmaya çalışıyor.Δ

Piyasa Özeti

Ocak 2024

Dünya Borsaları

Aylık Kapanış

Dow Jones

44,544

S&P 500

6,039

NASDAQ

19,622

DAX

21,711

Nikkei 225

39,607

BİST 100

10,004

Emtia Fiyatı

Brent

76.27

WTI

73.25

XAU

2,831

XAG

32.227

Kripto Varlıklar

Bitcoin

101,638

Ethereum

3,317

BNB

677.17

EMEĞİ GEÇENLER

Editör:

Amir SOLTANZADEH

Yazarlar:

Amir SOLTANZADEH

Deniz Bilge ALKAYA

Aseel ABDULLAH

Berkan ASLAN

Merve BAŞ

Melissa Selin TOPAL

Tasarım ve Düzenleme:

Merve BAŞ

Melissa Selin TOPAL

Destek Verenler:

Dr. Öğr. Üyesi Hande HAKAN

Dr. Öğr. Üyesi Tayfun Tuncay TOSUN

Arş. Gör. Batuhan KARABİBER

Arş. Gör. Doğukan TARAKÇI

“Bu dergi, gönüllü emeklerle ve büyük bir hevesle hazırlanmıştır.
Katkıda bulunan herkese sonsuz teşekkürler!”

Telif Hakları

Bu dergide yer alan tüm içerikler, yazarlarına ve sanatçılarına aittir.

İçerikler, izin alınmadan kopyalanamaz veya çoğaltılamaz.

Dergimizin paylaşılması ve desteklenmesi bizleri çok mutlu eder!

 [iau_yatirim](https://www.instagram.com/iau_yatirim)

 iau.yatirim@gmail.com

 [İAU Yatırım ve Trade Kulübü](https://www.linkedin.com/company/iau-yatirim-ve-trade-kulubu)